

Vragen van het statenlid Dhr. Bos (Forum voor Democratie) ingevolge artikel 44 reglement van orde

AANHANGSEL

tot de notulen van de provinciale staten van Zeeland 2020 nummer 116.

Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake Gezondheidsschade van windturbines:

	Vragen aan gedeputeerde staten (ingekomen 21 oktober 2020)		Antwoorden van gedeputeerde staten
1.	Bent u bekend met de wetenschappelijke onderzoeken die onomstotelijk bewijzen dat het (laagfrequente) geluid van windturbines (ernstige) gezondheidsklachten veroorzaken bij omwonenden?	1.	Voor zover ons bekend zijn er geen wetenschappelijke onderzoeken die onomstotelijk bewijzen dat het (laagfrequente) geluid van windturbines (ernstige) gezondheidsklachten veroorzaakt bij omwonenden. Dit wordt ons eveneens bevestigd door de Rijksoverheid.
2.	Erkent u dat mensen met hartklachten door windturbines een vergroot risico lopen op beroertes en hartinfarcten? Erkent u dat windturbines ook oorsuizen, geheugen- en concentratieverlies, hoofdpijn en slaapstoornissen veroorzaken?	2.	Vooralsnog is er geen wetenschappelijke basis om dit te erkennen. Wij sluiten hierbij aan bij het standpunt van het RIVM hierover.
3.	Bent u bekend met de Deense maximale geluidsnorm voor laagfrequent geluid van 20dB binnenshuis? Waarom gelden er in Nederland geen maximale geluidsnormen voor laagfrequent geluid binnenshuis?	3.	Ja. De Nederlandse normen voor windturbinegeluid beslaan het gehele geluidsspectrum, dus ook het laagfrequente deel van het geluid. Van een aparte norm voor laagfrequent geluid wordt geen meerwaarde verwacht. De Nederlandse normen voor windturbinegeluid blijken in de praktijk ongeveer even streng als de Deense.
4.	Bent u bekend met de Duitse minimale afstandsnorm van 1000 meter tussen windturbines en woningen? Waarom mogen in Nederland in principe wel windturbines worden gebouwd in de omgeving van woningen?	4.	Ja. In Nederland is gekozen voor normering van geluidbelasting op de gevel. Die normering beoogt de hinder te beperken en heeft, afhankelijk van de omstandigheden, gevolgen voor de maximale afstand tot bebouwing. Omstandigheden zijn bijvoorbeeld type windturbine, meteorologische omstandigheden, type ondergrond. Door rekening te houden met deze omstandigheden kan toepassing van geluidnormen veel preciezer zijn dan toepassing van een afstandsnorm.
5.	Bent u het ermee eens dat de gezondheid van kwetsbare groepen nooit mag worden opgeofferd voor uw "klimaatdoelstellingen"?	5.	Bij het realiseren van klimaatdoelstellingen vindt een integrale afweging plaats, waarbij meerdere belangen worden betrokken. Ook het belang van gezondheid wordt meegenomen in deze afweging.
6.	Bent u bekend met de tekst "In hoeverre laagfrequent geluid zorgt voor overlast is nog in onderzoek" op de website van "Wind op Land"? Welke tot stand is gebracht door het ministerie van Economische Zaken, de	6.	Ja. Er wordt niet op één specifiek onderzoek gedoeld maar dat de kennisvergaring over laagfrequent geluid een continu proces is. Laagfrequent geluid is een complex onderwerp en meer onderzoek naar de gezondheidseffecten is gewenst.

	Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten
	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, en het ministerie van Infrastructuur en Milieu, met medewerking van de Nederlandse WindEnergie Associatie, Natuur en Milieu, Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg. Op welk onderzoek doelt men hier precies? Weet u wellicht wanneer men de uitkomsten van dat onderzoek verwacht? Kunnen de voorlopige onderzoeksresultaten reeds gedeeld worden met Provinciale Staten ?		Het RIVM is door het ministerie van I en W gevraagd om de bestaande kennis omtrent laagfrequent geluid in het algemeen beter toegankelijk te maken en na te gaan naar welke aspecten nader onderzoek gewenst is. Informatie uit de onderzoeksprogramma wordt medio 2021 verwacht.
7.	Waarom wordt er nu al massaal ingezet op de bouw van vele extra windturbines, terwijl er naar het oordeel van de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Economische Zaken en Klimaat nog onvoldoende onderzoek is gedaan naar de gezondheidsschade die hierdoor wordt veroorzaakt ? Hoe verhoudt zich dat tot het voorzorgsbeginsel, inhoudende dat de overheid uit voorzorg geen ingrijpende besluiten neemt die mogelijk nadelig zijn voor de gezondheid van mensen?	7.	Het geluidsspectrum van windturbines wijkt niet noemenswaardig af van dat van andere bronnen, zoals bijvoorbeeld transportgeluid. Er is geen indicatie dat het laagfrequente deel van windturbinegeluid andere effecten heeft op omwonenden dan geluid in het algemeen. In het wetenschappelijk onderzoek dat tot nu toe is gedaan zijn geen duidelijke aanwijzingen gevonden voor een direct verband met gezondheidseffecten, anders dan hinder en mogelijke slaapverstoring.
8.	Bent u bereid om alle plannen voor de bouw van windturbines in de omgeving van woningen per direct te stoppen ? Zo neen, waarom niet ?	8.	Nee. De huidige geluidsnormering is al gericht op het beperken van hinder en slaapverstoring. Bij vergunning verlening wordt door het bevoegd gezag getoetst of aan de wettelijke normen kan worden voldaan.

MIDDELBURG, 10 november 2020

Namens de fractie van: Forum voor Democratie,

Gedeputeerde Staten,

Dhr. Bos.

Drs. J.M.M. Polman
A.W. Smit.